

Тарасенко Х. П.

здобувачка вищої освіти факультету менеджменту

Науковий керівник: **Полторак А. С.**

д-р екон. наук, професор,

завідувач кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Процес трансформації державної служби в Україні набув системного характеру після оновлення законодавства у 2015 році. Перехід до сучасної європейської системи публічної служби супроводжувався значними структурними змінами та впровадженням нових принципів функціонування державного апарату. Прийняття Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII стало переломним моментом у розвитку інституту державної служби [1].

Набрання чинності законом з 1 травня 2016 року запустило процес глибокої трансформації всієї системи публічного адміністрування. Саме у момент впровадження нових норм розпочалася нова ера у відносинах між державою та її службовцями, коли на зміну старим підходам прийшли нові. Питання прозорості та доброчесності у державному апараті вперше отримали чітке законодавче закріплення. Центральним елементом реформи стало запровадження конкурсного відбору на посади державної служби. Раніше призначення на посади часто відбувалося без прозорих процедур, що створювало умови для корупції та кумівства [2].

Реформа також торкнулася класифікації посад державної служби. Посади було розподілено на три категорії: категорія «А» охоплює вищий корпус державної служби, категорія «Б» включає посади, пов'язані з підготовкою та прийняттям управлінських рішень, а категорія «В» стосується посад виконавчого характеру. Градація дала змогу диференціювати вимоги до кандидатів залежно від складності покладених на них завдань [3].

Проте залишається питання достатності фінансування, адже конкуренція з приватним сектором за таланти вимагає не лише прозорості, а й адекватного рівня винагороди. Окремі галузі, де приватний сектор пропонує заробітні плати у декілька разів вищі, не можуть забезпечити державну службу кваліфікованими кадрами навіть за умови прозорих процедур відбору. Деполітизація державної служби стала принциповою новацією реформи. Закон чітко розмежував політичні посади та посади державної служби, вивівши з категорії державних службовців міністрів, їхніх заступників, радників та помічників [4].

Розмежування між політичними та адміністративними посадами покликане уникнути ситуацій, коли кожна нова політична сила намагається повністю замінити кадровий склад органів влади. Раніше втрата досвіду та інституційної пам'яті була звичним явищем. Збереження професійного ядра державної служби

незалежно від електоральних циклів має забезпечити наступність у реалізації державної політики. Впровадження електронного урядування та цифрової трансформації державної служби стало невід'ємною складовою реформи. Створення електронних реєстрів, систем документообігу та платформ для надання адміністративних послуг підвищило ефективність роботи державних органів.

Діджиталізація процесів скоротила час на прийняття рішень, зменшила бюрократичні перепони та підвищила прозорість діяльності органів влади. Електронні системи також сприяли розвитку дистанційних форм взаємодії між державою та громадянами. Цифрова трансформація змінила саму філософію роботи державного апарату, перемістивши акцент з процесів на результати. Впровадження таких платформ, як «Дія», продемонструвало, що державні сервіси можуть бути зручними та доступними. Користувачі отримали можливість отримувати адміністративні послуги без відвідування урядових установ [5].

Незважаючи на досягнутий прогрес, реформа стикається з численними викликами. Опір змінам, недостатнє фінансування освітніх програм, складнощі з впровадженням електронних систем у всіх регіонах уповільнюють темпи реформування.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про державну службу" від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Деякі питання реформування державного управління України" від 21 липня 2021 року № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-р>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби" від 01 жовтня 2014 року № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п>.
4. Закон України "Про запобігання корупції" від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців" від 06 лютого 2019 року № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-п>.